

תפ"ח 67502/06/17 - מדינת ישראל נגד יוסף יחיאל פרץ

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

תפ"ח 67502-06-17

בפני: כב' השופט הבכיר אריאל ואגו - אב"ד
כב' השופט אלון אינפלד
כב' השופט אריאל חזק

המאשימה: מדינת ישראל
באמצעות פמ"ד - עו"ד מירב עמר

הנאשם: נגד
יוסף יחיאל פרץ
ע"י ב"כ עו"ד מאיר לחן

גזר דין

הנאשם הודה והורשע בהכרעת דין מיום 17.1.19, במסגרת הסדר טיעון, בעובדות כתב אישום מתוקן בעבירות של **חבלה בכוונה מחמירה** - עבירה לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "**החוק**") ועבירת **שוד בנסיבות מחמירות** - עבירה לפי סעיף 402(ב) לחוק.

עובדות כתב האישום המתוקן הן כדלקמן:

בין הנאשם לבין י.ב. ילידת 1940 (להלן: "**המתלוננת**") ישנה היכרות מוקדמת. המתלוננת מתגוררת בבית מגורים באילת (להלן: "**בית המתלוננת**"), והנאשם שוכר יחידת מגורים בבית המתלוננת.

במועד שאינו ידוע, עובר לאירוע שיתואר להלן גמלה בליבו של הנאשם ההחלטה להיכנס לבית המתלוננת ולגנוב את רכושה. בתאריך 17.6.17, בסביבות השעה 01:00, עת ישנה המתלוננת על ספה בסלון ביתה כשתחת הכרית המונחת מתחת לראשה מונח ארנקה (להלן: "**הספה**"), "**הארנק**" ו"**הכרית**"), נכנס הנאשם לדירה לאחר שפתח חלון בחלקו האחורי של הבית (להלן: "**החלון**") בכוונה לגנוב את רכושה. המתלוננת חשה בנוכחות הנאשם בביתה, פקחה את עיניה, הבחינה בנאשם ושאלה אותו "מאיפה נכנסת?" וצעקה לו "מה אתה עושה פה?" או בדומה לכך.

הנאשם נלחץ מצעקותיה של המתלוננת ורכן מעל המתלוננת ששכבה על הספה, הניח את ברכו השמאלית על חזה, באיזור הצלעות, אחז בגרונה בשתי ידיו בכוונה להטיל במתלוננת נכות או מום ולגרום לה לחבלה חמורה. לאחר מכן, הנאשם שינה את אחיזתו במתלוננת, כשביד שמאל המשיך לאחוז בחוזקה בגרונה ולחנוק אותה, וביד ימין חסם את פיה, על מנת למנוע ממנה לזעוק לעזרה. בהמשך לאמור, לאחר זמן מה, תפס הנאשם את הכרית והצמיד אותה בחוזקה

לפניה של המתלוננת, במשך מספר דקות, וזאת בכוונה להטיל במתלוננת נכות או מום או לגרום לה לחבלה חמורה ולהשתיקה. המתלוננת בתחילה נאבקה בנאשם, ואף שרטה אותו בידיה בפלג גופו העליון אך לאחר מכן הפסיקה להיאבק והשימה עצמה כמעולפת, בניסיון לגרום לנאשם להפסיק את מעשיו. הנאשם אשר סבר שהמתלוננת התעלפה, חדל ממעשיו, הוציא כסף בסך 630 ש"ח מתיקה של המתלוננת שהיה ליד ראשה, ואז יצא מהחלון דרכו נכנס, וברח מהמקום. כעבור מספר דקות המתלוננת התאוששה, והזעיקה עזרה.

המתלוננת קבלה טיפול רפואי בבוקר, בבית החולים יוספטל, שם נמצא כי נגרמו לה בשל מעשיו של הנאשם, שני שטפי דם בצוואר ימני אחד בגודל כ-2 ס"מ והשני בגודל כ-1 ס"מ, שטף דם בצוואר שמאלי כ-0.5 ס"מ. כמו כן, היתה למתלוננת רגישות בצוואר באיזור הקדמי; שטפי דם בבית החזה הימני העליון בגודל כ-2 ס"מ, רגישות במישוש מעל צלעות 7-9 צד ימין, רגישות בבית חזה שמאלי מעל צלעות 7-8 ושתי שריטות בכף יד ימין.

הנאשם במעשיו האמורים לעיל, פצע או גרם למתלוננת לחבלה חמורה שלא כדין בכוונה להטיל מום או נכות או לגרום למתלוננת לחבלה חמורה. כמו כן, הנאשם גנב את כספה, ובשעת מעשה ביצע מעשה אלימות במתלוננת כדי להשיג את הדבר הנגנב או לעכבו אצלו או כדי למנוע התנגדות לגניבת הכסף או להתגבר על המתלוננת.

תסקיר נפגע עבירה מיום 2.5.19 - ראשית יוער כי על מנת לשמור על צנעתה של המתלוננת יובא האמור בתסקיר בתמצית בלבד.

בעניינה של המתלוננת הוגש תסקיר נפגעת עבירה. בתסקיר נסקרו קורות חייה של המתלוננת, וצוין כי ביחס לאירוע הפגיעה, תיארה המתלוננת את האירוע בעצב וכאב. צוין כי למתלוננת היו שני בנים, אחד מהם נהרג במסגרת שירותו הקרבי בצה"ל בשנת 1977 ובעלה נפטר לפני כעשרים וחמש שנים.

צוין כי למתלוננת שתי יחידות דיור הצמודות לביתה אותן השכירה לנאשם ולאימו וכן כי לדבריה הקשר עם הנאשם ואמו היה תקין. בנוסף תיארה כי בעבר הגיע הנאשם אל ביתה מספר פעמים והיא ניסתה לסייע לו בסוגיות שונות.

בתסקיר תואר כי על פי תיאורה של המתלוננת, בעת הפגיעה היא חשה רגשות פחד והיה לה חשש כי תמצא את מותה באותו לילה ואף אחד לא ידע על כך. עוד צוין כי המתלוננת מסרה כי בעקבות הפגיעה היא החלה לסבול מרעד בשתי רגליה, דבר שמקשה על הליכתה, ומאז הפגיעה היא מסתייעת בהליכון אשר מגביל את עצמאותה ואת חופש התנועה שלה. לכן לדבריה היא יוצאת פחות מהבית ולכל סידוריה היא יוצאת כשהיא מלווה בידי מטפלת אשר מגיעה אל ביתה מטעם הביטוח הלאומי מספר שעות בכל יום.

בנוסף, תואר כי המתלוננת התקשתה בחודשים שלאחר הפגיעה לדבר, בשל פגיעה במיתרי הקול שאירעה כתוצאה מהחנק שנחנקה בידי הנאשם.

צוין כי דובר במתלוננת אשר היתה עצמאית לאורך השנים ומוגבלותה עקב הפגיעה על ידי הנאשם מהווה עבורה תזכורת יומיומית לפגיעה. תחום נזק עיקרי שנפגע קשור בניפוץ תחושת המסוגלות העצמית והשליטה שהצליחה המתלוננת בגילה ובמאמץ רב לבנות לאחר מסכת חיים קשה כמתואר לעיל.

צוין כי מדו"ח סיכום טיפול שהתקבל מטעם אגף השיקום של משרד הביטחון עלה כי המתלוננת מלווה לאורך שנים רבות עקב היותה אם שכולה. צוין כי לדברי העו"ס לאחר אירוע הפגיעה, הופנתה המתלוננת לקבלת טיפול רגשי על

רקע חרדות ופלבסקים שחוותה עקב התקיפה.

פורט כי מעבר לפגיעות הגופניות ניכר כי המתלוננת מתמודדת עם חששות כבדים, כשהיא בתחושה של חולשה.

תחום נזק נוסף אשר צוין בתסקיר, קשור באימה ובפחד המאפיינים כיום את חייה של המתלוננת וממקדים את מחשבותיה. המתלוננת תיארה את חווית המפגש עם אירוע הפגיעה שיכול היה להביא למותה, ועם תחושת האימה שהכניס הנאשם לחייה, המתבטאת במחשבות חוזרות ונשנות על אפשרות שתאבד את חייה. המתלוננת תיארה כי היא בדריכות מתמדת ובחששות יומיומיים מפני המוות, כשניכר כי עיסוק זה מלווה כמעט בכל רגע בחייה ויצר חוויה מתמשכת של אימה משתקת, שאינה מאפשרת לה לחוש שלוה ורוגע הדרושים לניהול חיים תקינים ומיטיבים. כתוצאה מכך חווה המתלוננת בדידות האופפת כיום את חייה. הומלץ כי כחלק מהכרה בפגיעות במתלוננת על ידי הנאשם, יוטל על הנאשם, בין היתר, פיצוי כספי משמעותי למתלוננת.

תסקיר שירות המבחן - בעניינו של הנאשם הוגש תסקיר שירות המבחן מיום 10.3.19. על פי האמור בתסקיר, מדובר בנאשם בן 26, רווק אשר מצוי במעצר במסגרת האישומים נגדו בתיק זה. עובר למעצרו התגורר הנאשם באילת. צוין כי הנאשם סיים 10 שנות לימוד במהלכן הוא אובחן כבעל לקויות למידה והפרעת קשב וריכוז. לדבריו של הנאשם הוא מיעט להגיע למסגרת החינוכית והסתפק בלמידת קרוא וכתוב. עוד צוין כי בהיותו כבן 10 שנים, החל לעשן סיגריות. כמו כן, צוין כי הנאשם שיתף שבצעירותו הוא סבל מעודף משקל משמעותי והיה מושא ללעג מצד בני משפחתו ואחרים. מאז היותו של הנאשם בן 16 הוא העדיף להשתלב בתעסוקה ולאורך השנים עבד בעבודות סבלות במסגרות שונות. הנאשם מסר כי נדחה משירות צבאי וגם הוא בעצמו לא היה מעוניין להתגייס. הוטעם כי הנאשם שיתף כי בעת מעצרו התקשה להיות בחברת אחרים והעדיף להיות לבד וכן כי מסר כי בני משפחתו לא הגיעו לבקרו בעת מעצרו. תואר כי בילדותו, הנאשם עבר דירות בערים שונות ובהיותו בן 21 חזרו הוריו להתגורר בנהריה והוא עבר להתגורר בבית אחותו באילת ולתקופת מה שכר יחידת דיור. צוין כי הנאשם שיתף שאביו נפטר בהיותו בן 61 ממחלת הסוכרת וברוב שנות ילדותו אביו היה אלכוהוליסט עד אשר עבר גמילה. בנוסף פורט כי אביו היה נוהג באלימות כלפי בני המשפחה ובדרך זו השליט את רצונו.

בנוסף תואר בתסקיר כי בהיותו של הנאשם בן 16 הוא החל לצרוך סמים מסוג קנבואידיים, ובהמשך ולמשך שנתיים צרך סמים מסוג נייס גאי. צוין כי לפי דברי הנאשם, בעת השימוש בסמים מסוג נייס גאי, הוא חווה התגברות דחפים אלימים. בנוסף, צוין כי לדברי הנאשם צריכת הסמים היא יומיומית באופן רציף במהלך היום כולל בשעות העבודה. ביחס לאלכוהול הנאשם מסר כי הוא צורך אלכוהול בכמות של 8-9 מנות בסופי שבוע עם חבריו.

לפי דברי הנאשם, הוא מעוניין להשתלב במסגרת קהילה טיפולית בשל היותו מכור לסמים. צוין כי בבחינת התאמתו של הנאשם להשתלב בקהילה טיפולית "בית אביבה", דווח כי הוא אינו מתאים להשתלב במסגרת הקהילה, לאור דפוס אישיותו והתנהגותו כפי שפורט בתוצאות הבדיקה שנמסרה לשירות המבחן.

ביחס להערכת הסיכון לעבריינות והסיכוי לשיקום, צוין בתסקיר כי מדובר באדם אשר גדל והתפתח במשפחה שהתקשתה לשמש בעבורו גורם תומך ומסייע, בה חווה אלימות ודחייה לאורך כל שנות התפתחותו. הובא כי בהערכת גורמי הסיכון בעניינו של הנאשם, נלקחה בחשבון העובדה שלפיה הוא חסר עבר פלילי, וכן העובדה שמדובר באדם צעיר בעל מאפיינים ילדותיים אשר חווה דחיה לאורך השנים, ובחר לחבור לבני נוער בוגרים ממנו לצורך השתייכות והגנה. כמו כן, הרושם הוא כי מגיל צעיר התקשה הנאשם לעמוד בגבולות ולקבל סמכות כפי שבא לידי ביטוי

בהתנהלותו במסגרת החינוכית. צוין כי מדובר באדם המרוכז בעצמו ובצרכיו, הפועל לסיפוק צרכיו המידיים תוך קושי לראות את פגיעתו באחר, אף בדיעבד.

בתסקיר צוין כי מדובר באדם המכור לחומרים משני תודעה אשר מקשים עליו לשלוט בהתנהלותו האימפולסיבית והאלימה במצבים האלה. לפיכך, הומלץ על ענישה מרתיעה במסגרת מאסר.

ראיות לעונש -

ראיות המאשימה - המאשימה הגישה כראיות לעונש את המסמכים הבאים: תמונות הפגיעה של המתלוננת (ת/6); מסמכים רפואיים של המתלוננת מבית החולים "יוספטל" (ת/13); תסקיר נפגע עבירה; רישום פלילי של הנאשם - אין רישומים קודמים להצגה.

ראיות ההגנה - סיכום טיפול מיום 19.6.2017 בעניינו של הנאשם (נ/1).

טיעונים לעונש -

טיעוני המאשימה לעונש - בטיעוניה לעונש עתרה ב"כ המאשימה לגזור על הנאשם עונש מאסר בפועל, וטענה למתחם של 10-15 שנים כאשר לטענתה בנסיבות מקרה זה העונש הראוי שיש להשית על הנאשם הוא באמצע המתחם.

ב"כ המאשימה טענה כי הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה ממעשיו של הנאשם הם שלמות הגוף, הזכות לקניין, כבוד האדם, הזכות לפרטיות (במובן של שקט נפשי), הזכות החוקתית לביטחון אישי ולחיים בטוחים וכן פגיעה בעיקרון "ביתו של אדם הוא מבצרו". לדברי ב"כ המאשימה, הנאשם פגע גם בעיקרון האמון שהיה למתלוננת באנשים, כאשר ביצע העבירה בזמן שהתגורר בדירה שהשכירה לו המתלוננת. לדבריה הנאשם הכיר את המנוחה, וניצל את העובדה כי מדובר באישה קשישה המתגוררת בגפה, תכנן וחיכה שהמתלוננת תישן על מנת שיוכל לנצל את המצב ולהיכנס לביתה ואף ידע היטב מהיכן להיכנס.

עוד טענה ב"כ המאשימה בסיכומיה, כי יש להביא בחשבון בעת גזירת דינו של הנאשם כי בעבירות מהסוג כאמור, הנוגעות לביטחונו האישי של הציבור, קמה חובה של ממש להשית ענישה מרתיעה במיוחד על מנת להעביר מסר לעבריינים. לדבריה, השלכות העבירות אינן מתבטאות אך בעוצמת הפגיעה הישירה אלא הן ממשיכות ללוות את קורבנות העבירה משך זמן רב.

עוד נטען כי כתוצאה מפגיעת הנאשם במתלוננת, נגרמו למתלוננת הן פגיעות פיזיות, לרבות רעידות ברגליה, אשר מקשות עליה ללכת והיא מסתייעת בהליכון, והן פגיעות נפשיות. לדבריה, כעולה מתסקיר שירות המבחן, המתלוננת איבדה את תחושת המסוגלות העצמית והאמונה שלה בעצמה וביכולות שלה.

ב"כ המאשימה ציינה בסיכומיה כי מדובר במתלוננת שהינה אם שכולה המלווה על ידי משרד הביטחון, ולאחר הפגיעה הופנתה לטיפול רגשי על רקע חרדות ופולשבקים שחוותה בעקבות תקיפתה. לשיטתה, המתלוננת מתקשה להרגיש מוגנת ובטוחה בביתה אשר היה אמור להוות עבורה מקום מוגן ובטוח.

ב"כ המאשימה טענה ביחס לנזק שהיה צפוי להגרם מן העבירה, כי מדובר בעבירה שהיתה אך כפסע מעבירת רצח,

אגב ביצוע עבירה אחרת, ואלמלא היתה המתלוננת עושה עצמה מעולפת, הנאשם לא היה מרפה עד אשר היתה נחנקת למוות.

עוד נטען כי מתסקיר שירות המבחן עלה כי הרקע לביצוע העבירה הוא חוב כספי של הנאשם לספק הסמים שלו.

ביחס למידת הפגיעה בערכים החברתיים טענה ב"כ המאשימה כי מדובר בפגיעה ברף הגבוה. לדבריה, מדובר באירוע אלים וקשה אשר בוצע באישון לילה עת המתלוננת ישנה בביתה. עוד הוסיפה כי הנאשם חדר לפרטיותה של המתלוננת והגיע במטרה ליטול את כספה כשהוא יודע שמדובר בקשישה שמתגוררת בגפה. ב"כ המאשימה ציינה כי הנאשם תקף המתלוננת באכזריות וחנק אותה ורק בשל תושייתה להשים עצמה מעולפת ניצלה ונותרה בחיים.

ביחס לתסקיר שירות המבחן בעניינו של הנאשם, טענה בא כוח המאשימה כי הומלץ על ענישה מרתיעה במסגרת מאסר. ב"כ המאשימה עתרה למתחם של 10-15 שנים, כאשר לדבריה העונש הראוי בנסיבותיו של התיק הוא באמצע המתחם. בנוסף ביקשה המאשימה חיוב בפיצוי כספי למתלוננת בסכום משמעותי, לאור הנסיבות וההשלכות החמורות של המקרה דנן.

לסיכום עתרה המאשימה להטלת ענישה בדמות מאסר בפועל, וכן הטלת מאסר על תנאי ביחס לכל אחת מהעבירות בהן הורשע הנאשם, מיום שחרורו. כן עתרה כאמור לפיצוי המתלוננת.

בדיון מיום 17.5.19 הוסיפה וטענה ב"כ המאשימה כי מדובר באירוע טראומטי אשר הפך את עולמה של המתלוננת וערער את בטחונה האישי וגרם לנסיגה בכל מערך חייה.

ב"כ המאשימה ביקשה להוסיף בטיעוניה כי לנאשם היה קושי משמעותי ליטול אחריות על מעשיו, כעולה מתסקיר שירות המבחן. לדבריה, רוב התיק נוהל ועל כן לא היה חיסכון רב בזמן שיפוטי מבחינת ערך הודאתו של הנאשם במסגרת הסדר הטיעון. בנוסף, טענה כי כפי שעלה מתסקיר שירות המבחן, מדובר בהודאה פורמאלית. לטענת התובעת, מדובר באירוע אלימות חמור, ועל כן יש לגזור על הנאשם עונש מאסר מרתיע.

טיעוני הנאשם לעונש - ב"כ הנאשם טען כי מדובר במעשה אחד ובאירוע אחד שכולל בתוכו שתי עבירות. הסנגור טען כי דובר בגניבה שהסתבכה עת התעוררה המתלוננת משנתה.

לדברי ב"כ הנאשם, הוסכם בין הצדדים כי הנאשם היה תחת השפעת סמים בעת ביצוע העבירה. הסנגור טען כי אדם שאינו תחת השפעת סמים, היה בורח באותה סיטואציה בה בעל הבית, אליו נכנס לגנוב, התעורר, ולטענתו הנאשם עשה את ההפך והתעמת עם המתלוננת, פעל באלימות כדי להשתיקה, כמפורט בכתב האישום. הסנגור טען כי מדובר בנסיבות תמוהות בהן נכנס הנאשם לבית המתלוננת גלוי פנים, וזאת על אף שהוא מתגורר ביחידת דיור בבית המתלוננת והיא מכירה אותו. הנאשם נכנס כשחצי גופו ערום והוא לבוש מכנסיים בלבד, ומדובר בהתנהגות שלא ניתן להסבירה. לטענת הסניגור הוא אינו טוען לחוסר כשירות של הנאשם אלא להחלטות מעוותות שמעידות על חוסר תכנון וחוסר מחשבה, ולטענתו עבירת התקיפה לא היתה מתוכננת כלל. לטענת הסניגור הנאשם נכנס לבית המתלוננת על מנת לגנוב כסף והוא גנב 630 ₪.

הסנגור טען כי למתלוננת נגרמו חבלות בדמות שטפי דם, בצוואר הימני והשמאלי ובחזה הימני העליון, ושריטות בכף יד

ימין. לדברי הסנגור החבלות לא היו חמורות ובפועל מדובר בחבלות ברמה הנמוכה ביותר שניתן לייחס לסעיף עבירת החבלה.

עוד טען הסנגור כי בהתאם לחוות הדעת שהוגשה מטעם התביעה, בהסכמה, דגימת הדם של הנאשם כ- 16 שעות לאחר האירוע, הצביעה על כך שמדובר בנאשם שמשמש באופן קבוע בסם קנביס. לדבריו, במקרה זה, על פי האמור בחוות הדעת, קצב פינוי חומר- THC הוא איטי יותר וריכוז ה- THC שהיה בדמו של הנאשם בעת האירוע היה גבוה יותר. הסנגור הוסיף וטען כי על פי האמור בחוות הדעת שימוש בקנביס במינונים גדולים יכול להביא לשינוי מצב רוח, עיוות ויזואלי ולעיתים גם פסיכוטי. בדבריו טען הסנגור כי הדברים מתיישבים עם עדותו הראשונה של הנאשם בה העיד כי היה מבולבל ולא הבין לאן הוא נכנס.

הסנגור טען כי נסיבות ביצוע העבירה, וההחלטה של הנאשם לאחר ששם יד על הכסף כן לתקוף את המתלוננת, כשהוא לבוש מכנסיים קצרים, מלמדת על עיוות מחשבתי אצל הנאשם, שזוהי עבירה ראשונה שעבר בחייו.

עוד טען הסנגור כי הנאשם הנאשם הצר על מעשיו, הוא עבר חיבוסים קשים במעצרו והוא ניסה לפגוע בעצמו בבית המעצר כעולה מהמסמך נ/1.

לדברי הסנגור נסיבות חייו של הנאשם ויתר הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, כמפורט בתסקיר שירות המבחן, מעלות כי הנאשם היה בעת ביצוע העבירות בן 24 בלבד, רווק שעבד לפרנסתו כמשלוחן ברשת רמי לוי באילת. הנאשם סיים 10 שנות לימוד ואובחן כבעל לקויות למידה קשב וריכוז, והוא הסתפק בלימוד קרוא וכתוב ומיעט להגיע ללימודים. לדברי הסניגור הנאשם התחבר לבוגרים ממנו וכבר בגיל 10 עישן סיגריות ומשם קצרה הדרך לשימוש בסמים. כמו כן טען כי, בשל היותו נער עם משקל עודף, היה מושא ללעג מצד משפחתו וחברים.

עוד לדבריו הסנגור, חווה הנאשם בעת מעצרו בדידות משפחתית, הועברו לו בגדים על ידי חבריו לתא המעצר, והוא היה מצוי בתא בהשגחה זמן לא קצר על רקע רצונו לאבד עצמו לדעת.

הסנגור הוסיף כי מאז מעצרו, החל הנאשם תהליך גמילה בתוך הכלא, שולב בהליך טיפולי של פרויקט קבוצות, לרבות שיחות פרטניות ובדיקות שתן, לדבריו הנאשם היה גם במדרשה בכלא ואף עבד במפעל ואין לו דוחות משמעת. לדבריו מדובר בנאשם שטרם חווה דבר משמעותי בחייו מבחינה נורמטיבית וחייו נהרסו בגלל מעשיו בתיק זה. לדבריו הנאשם הביע אכזבה שלא התקבל לקהילה הטיפולית.

ביחס לעונש, טען הסנגור כי מעשיו של הנאשם נמצאים במתחם התחתון של המתחם לו עתר שניע בין 3-6 שנות מאסר, בהתאם לפסיקה שהציג כפי שתובא בהמשך.

דברי הנאשם - גם הנאשם ביקש לומר את דברו בפני בית המשפט, לדבריו במהלך התקופה ששהה בכלא (כ-27 חודשים) הוא חשב רבות על מעשיו וביקש לומר כי הוא מצטער מאוד על כך וכי לא היתה לו כל כוונה לפגוע במתלוננת.

הנאשם ביקש להתחשב במצבו ובכך שלא היה בעת האירוע בשליטה מלאה על מעשיו.

עוד ציין הנאשם כי במהלך שהייתו בכלא הוא מטופל בשל בעיות האלימות והשימוש בסמים ולדבריו הוא מעוניין בהמשך הטיפול.

דין וגזירת העונש

הנאשם הודה בעובדות כתב האישום המתוקן והורשע בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה ובעבירה של שוד בנסיבות מחמירות, במסגרת הסדר טיעון שנערך בין הצדדים. התביעה עתרה להטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל באמצע מתחם של 10-15 שנות מאסר, וההגנה בטיעוניה לעונש עתרה להטיל על הנאשם עונש ברף הנמוך של המתחם לו טענה, של 3-6 שנות מאסר. בנוסף, התביעה עתרה להטלת מאסר על תנאי וכן לפיצוי משמעותי.

בעניינינו, מדובר בנאשם אשר שכר יחידת דיור מהמתלוננת, המצויה בביתה. הנאשם נכנס באישון לילה אל דירתה של המתלוננת, ילידת 1940, במטרה לגנוב את רכושה, ובאותה העת המתלוננת ישנה על ספה בסלון ביתה. המתלוננת שהתעוררה החלה לצעוק לנאשם בין היתר "מה אתה עושה פה", הנאשם ש"נלחץ" מן הצעקות אחז בנאשמת בגרונה בחוזקה בכוונה לגרום לה נכות או חבלה חמורה. בהמשך המשיך הנאשם לאחוז בידו השמאלית בחוזקה בגרונה של המתלוננת, ובידו השנייה חסם את פיה על מנת למנוע מנה לזעוק לעזרה. הנאשם הצמיד כרית לפיה של המתלוננת למשך מספר דקות במטרה לגרום לה לחבלה חמורה ולהשתיקה. לאחר שהמתלוננת השימה עצמה כמעולפת סבר הנאשם שהמתלוננת התעלפה, חדל ממעשיו, הוציא כ- 630 ₪ מתיקה וברח מן הבית.

הנאשם במעשיו פגע בגופה ובנפשה של המתלוננת, אשר מעבר לפגיעה הפיזית, חוותה טראומה קשה בביתה- מבצרה.

בתי המשפט קבעו זה מכבר כי בעבירות גניבה או שוד המכוונות כנגד קשישים נעוצה נבזות מיוחדת, המצדיקה השתתפות ענישה ממשית ומרתיעה הכוללת רכיב משמעותי של מאסר מאחורי סורג ובריח (ע"פ 1873/13 **בניטה נ' מדינת ישראל**, [20.3.2014]; ע"פ 49/13 **גינ'יחשוילי נ' מדינת ישראל**, (26.2.2014); ע"פ 4921/11 **דלאשה נ' מדינת ישראל**, (9.7.2012); ע"פ 6202/10 **מדינת ישראל נ' ישראילוב**, (15.3.2011)).

יפים לעניין זה הדברים שהובאו ע"י כב' השופט עמית בע"פ 1864/11 **דוידוב נגד מדינת ישראל** (7.11.2012):

"שוד או גניבה מקשיש ומחסר ישע, נתפס כמעשה שיש בו כיעור מוסרי גדול יותר מעבירה 'רגילה' של שוד או גניבה בהיותו הפרה של הציווי 'והדרת פני זקן' הנתפס כמעין חוק טבע בכל חברה אנושית. העבירה של שוד קשישים היא מעשה נקלה בזוי במיוחד, גם בקוד העברייני, ולא בכדי היא נחשבת לעבירה הנמצאת בתחתית 'שרשרת המזון' של העבירות ושל העבריינים.

.....

מי ימוד את האימה, הפחד, הבושת והצער של קשיש - פעמים רבות קשיש המתגורר בגפו - שנפל קרבן לעבירה של שוד וגניבה. אכן, לא כל קשיש הוא חסר ישע, אבל אין כוחו של קשיש כשל אדם צעיר, שיכול לעיתים להתגונן או לרדוף אחר הגנב או השודד. נקל לשער את התחושה המתסכלת עד-מאוד של השפלה וחוסר אונים של קשיש שנפל קרבן לעבירה כגון דא. ניסיון החיים מלמד כי איכות

החיים של קשישים אחרי מעשה שוד או גניבה אינה כתמול שלשום. אף יש שאורחות חייבם השתנו והתהפכו בעקבות אירוע טראומטי של גניבה או שוד, לאחר שלהוותם נוכחו לדעת כי ביתם כבר אינו מבצרם. תופעות של חוסר אמון בבני אדם, בידוד והסתגרות נפשית לצד התבצרות פיזית (סורגים ומנעולים), חשש, אבדן בטחון עצמי, נדודי שינה ועוד תופעות והשלכות המשפיעות על הקשיש ועל בני משפחתו. מכאן מידת הסלידה של החברה ביחס לשוד וגניבה מקשישים, ומכאן החומרה היתרה שבתי המשפט מייחסים לעבירה זו בהיבט של שיקולי גמול והלימה."

על-פי עקרונות הבניית שיקול הדעת והענישה, יש לקבוע את היחס ההולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו - ס' 40 ב' לחוק.

ביחס לקביעת מתחם העונש ההולם למעשה העבירה שביצע הנאשם, יש להתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, כאמור בס' 40 ט' לחוק.

הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה ממעשיו של הנאשם הם שלמות הגוף, כבוד האדם, הזכות לקניין, הזכות לפרטיות ולשקט נפשי והזכות לביטחון אישי ולחיים בטוחים .

נסיבות הקשורות בביצוע העבירה שביצע הנאשם במתלוננת (סעיף 40ט לחוק) - מדובר באירוע אותו יזם הנאשם, הנאשם תכנן להיכנס לביתה של המתלוננת, שאותה הכיר (וממנה שכר יחידת דיור) ולגנוב את כספה, ועובדה זו תקים מידה לא מועטה של חומרה. עם זה, בכל הנוגע לעבירת החבלה, אין ראיות לכך שמדובר בפגיעה מתוכננת מראש על ידי הנאשם, וככל הנראה הנאשם שנכנס לבית המתלוננת כשהיא ישנה, לא תכנן את התקיפה מראש, ותכנן להשלים הגניבה בעוד המתלוננת ישנה. הנאשם בתגובה לצעקותיה של המתלוננת שהתעוררה נקט פעולה קיצונית ואלימה במטרה לגרום למתלוננת לחבלה ו"להשתיקה" וזאת באמצעות חניקתה בשתי ידיו וחסמת פיה, ובהמשך באמצעות הנחת כרית על פניה של המתלוננת למשך מספר דקות. באותה מידה, יכול היה הנאשם לבחור להימלט מן המקום, אולם כאמור הוא לא עשה כן.

יתרה מכך, המתלוננת אשר היתה בעלת תושייה רבה, עשתה עצמה מחוסרת הכרה, והנאשם אכן חדל ממעשיו, אך זאת רק לאחר שסבר כי המתלוננת איבדה את הכרתה.

בסופו של דבר הנאשם לא ניסה לסייע למתלוננת, ברח מן המקום, לאחר שנטל סך של 630 ₪ מתיקה שהיה מונח ליד ראשה, והותירה מחוסרת הכרה, לכאורה, ופצועה.

הנזק שנגרם מביצוע העבירות הוא חמור עד מאוד. כעולה מהתיעוד הרפואי שהוגש נותרה המתלוננת, שהינה אם שכולה עם פגיעות נפשיות ורגשיות קשות, וזאת מעבר לפגיעות הפיסייות. המתלוננת נזקקה לטיפול רפואי בבית החולים שם נמצא כי נגרמו לה בשל מעשיו של הנאשם, מספר שטפי דם בצוואר ימני ובבית החזה. בנוסף, וכעולה מתסקיר נפגע העבירה, כתוצאה ממעשי הנאשם, המתלוננת החלה לחוש ברעד ברגליה דבר המקשה על תנועתה ומגביל עצמאותה. עוד עולה מתסקיר נפגע העבירה כי בעקבות האירוע המתלוננת מנתקת עצמה מהעולם הסובב אותה ובכך מגבירה עוד יותר את בדידותה.

פוטנציאל הנזק מן העבירה במקרה זה היה גרם מותה של המתלוננת ואך כפסע היה בין האירוע שהתרחש לבין תוצאה

זו. כאמור בתסקיר נפגע עבירה, תיארה המתלוננת, שהינה אם שכולה, כי אירוע הפגיעה שיכול היה להביא למותה, הכניס לחייה תחושות אימה המתבטאות במחשבות חוזרות ונשנות. המתלוננת תיארה דריכות מתמדת וחששות יומיומיים, היא אינה חשה שלווה ורוגע הדרושים לה לניהול חיים תקינים ומיטיבים.

באשר לסיבות שהביאו הנאשם לבצע העבירה, ויכולתו להבין את אשר הוא עושה, טען הסניגור כי בחוות דעת שהוגשה לבית המשפט (ת/ 12-), חוות הדעת הוגשה בהסכמה, וההגנה הסכימה שאין ללמוד מחוות הדעת על קרבה לסייג לאחריות פלילית) צוין כי בבדיקה שנערכה לנאשם כ-16 שעות לאחר הארוע נמצא ריכוז של THC, ולדבריו הימצאות דגימת החומר בדמו של הנאשם מצביעה על כך שמדובר במשתמש קבוע. לשיטתו של הסניגור במקרה זה אומרת חוות הדעת כי קצב פינוי החומר בדמו של הנאשם הוא איטי יותר, ומכאן שריכוז ה-THC בדם הנאשם בעת הארוע היה גבוה יותר.

לטענת הסניגור, על פי חוות הדעת השפעת החומר הפעיל בקנביס תלויה בחומר הפעיל אצל המשתמש, ובמינונים יותר גדולים התגובות יכולות להביא לשינוי במצב הרוח לעיוות ויזואלי ולעתים גם פסיכוטי.

בדבריו טען הסניגור כי בעדותו הראשונה היה הנאשם לכאורה מבולבל, ומאחר ומחוות הדעת ניתן להסיק שמדובר במשתמש קבוע, שנמצא בדמו חומר 16 שעות לאחר הארוע, יש להסיק שהנאשם היה תחת השפעת סם באופן מובהק. עוד טען כי מאחר ומדובר באדם חסר עבר פלילי, גם החלטתו לתקוף את המתלוננת, לאחר ששם ידו על הכסף, מלמדת על עיוות מחשבתי בבחירות ההחלטות.

עיון בחוות הדעת שהוצגה לבית המשפט ביום 21.11.2018 (ת/12), מעלה כי בדמו של הנאשם נמצא ריכוז של 2.9 נ"ג/מ"ל THC שהוא החומר הפעיל בקנביס.

חוות הדעת מתיחסת לכך ש-16 שעות לאחר שימוש בקנביס לא צפוי להמצא THC בדם הנבדק, והמצאותו בדם הנאשם מצביעה על כך שמדובר במשתמש קבוע. במקרה זה קצב פינוי ה-THC איטי הרבה יותר, וריכוז ה-THC בעת הארוע היה גבוה יותר.

יחד עם זאת, חוות הדעת מציינת באופן מפורש (בסעיף 3) כי לא ניתן להעריך את הריכוז של ה-THC בעת הארוע עקב שוני פיזיולוגי בין האנשים, הרגלי עישון ואי וודאות של הזמן המדויק בו נעשה השימוש בסם.

כמו כן, מציינת חוות הדעת כי לא ניתן להעריך בוודאות את מידת ההשפעה של החומר הן מטעמים שהוזכרו לעיל והן בגלל הסתגלות של משתמש קבוע לסם.

על פי חוות הדעת, בשימוש במינונים מקובלים בנסיבות חברתיות האפקטים כוללים הרפייה, אופוריה, שינוי בתחושת הזמן והמרחק, וכן חוסר ריכוז. ובמינונים גבוהים יותר, התגובות לסם יותר מוגברות ועשויות להביא לשינויים במצב הרוח, עיוות ויזואלי ופסיכודה ועוד.

בעניינו, נקבע בבירור בחוות הדעת שלא ניתן להעריך את ריכוז החומר הפעיל בדמו של הנאשם בעת הארוע, ולא ניתן להעריך את מידת השפעת הסם על הנאשם.

בנסיבות האמורות, ומאחר ונמצאה כמות חומר פעיל בדמו של הנאשם, יש להניח לכל הפחות שבעת הארוע היתה לסם השפעה כלשהי על הנאשם, שחש מידה של אופוריה, שינוי בתחושת הזמן וחוסר ריכוז, שלא הביאו לאי הבנת המציאות.

יחד עם זאת, הראיות שבפנינו לא יאפשרו לקבוע כי בדם הנאשם היה מינון חומר פעיל שגרם לו לשינוי במצב הרוח, עיוות ויזואלי או לפסיכوزה, שישפיעו במידה ממשית על העונש שיוטל עליו.

לאור זאת, ועל אף האופן שבו נכנס הנאשם לבית המתלוננת אותה הכיר, לא ניתן יהיה לקבוע שהנאשם ביצע את העבירות בשל כך שהיה תחת השפעת סם.

מדיניות הענישה הנהוגה - מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות בהן הורשע הנאשם, מלמדת על מידת הענישה בהתאם לנסיבותיו הספציפיות של כל מקרה ומקרה. להלן יצוינו מספר פסקי דין, אליהם ביקשו ב"כ הצדדים להפנות, שמהם ניתן ללמוד על מדיניות הענישה הנהוגה בעבירה דלעיל, וזאת בנסיבות ובנתונים שמהם ניתן להקיש לנסיבות ולנתונים שבתיק זה.

לעניין מדיניות הענישה יפים הדברים האמורים בע"פ 5931/11 **עבדולייב נ' מדינת ישראל** (22.10.2013):

"בית משפט זה כבר עמד פעמים רבות על הצורך להגן ביתר שאת על אותם חלקים חלשים בחברה שקולם אינו נשמע, ביניהם גם הקשישים..."

אכן, בחברתנו קיימת תופעה מכוערת של פגיעה בחסרי ישע, כגון קשישים, בעלי מוגבלויות וכו', מתוך הנחה כי יהיו טרף קל, שלא יתנגד ולעיתים אף אינו יכול להשמיע קול, פשוטו כמשמעו. לפגיעות אלה צורות שונות, בין במעשי שוד, בין בהונאות מסוגים שונים וברמות תחכום משתנות. המשמעות של פגיעות אלה, במופעהיהן השונים, היא פגיעה חזקה וקשה בביטחונם האישי של הקורבנות ושל קבוצות שלמות, החשות שאין להן עוד מקום מבטחים בו יוכלו להמשיך ולהתקיים בכבוד וללא חשש.

המגמה בה נקט בית משפט זה היא מגמה מחמירה ביחס לעבירות מסוג זה, המבכרת את ההגנה על החיים והגוף של קבוצות אלה על פני נסיבות אישיות ומקלות של נאשמים... מגמה זו נכונה וראויה היא. בידינו חרב הענישה, אותה יש להניף במקרים המתאימים. קבוצות אלה של קורבנות אינן זוכות לתהודה ציבורית או לקול במרחב הציבורי באופן תדיר, ומגמת ענישה אחרת, עשויה לפגוע בתחושת הביטחון שלהן, ולעודד עבריינים פוטנציאליים להמשיך ולנצל קורבנות 'קלים' מסוג זה" [שם, פסקאות 17-19].

פסיקה אליה הפנתה המאשימה - ת"פ 56422-05-13 **מדינת ישראל נ' לוברשטיקו** (22.9.2014) - במקרה זה הורשעו שני הנאשמים על פי הודאתם במסגרת הסדר טיעון בעבירת שוד בנסיבות מחמירות. תואר כי הנאשמים הגיעו לביתם של זוג קשישים המתגוררים עם שני ילדיהם, כשהם רעולי פנים ומצוידים בפטיש ומוט ברזל. השניים צלצלו בפעמון הדלת ומשנפתחה הדלת נכנסו אל הבית ודרשו מהמתלוננים דולרים, כסף וזהב. כמו כן, ניסו הנאשמים להסיר שרשראות שענדה המתלוננת ומשהתנגדה הכה אותה הנאשם 1 בפטיש מספר פעמים בראשה עד שנפלה ארצה. אז התכופף לעברה הנאשם ותלש מצווארה את השרשראות. במקביל הכה הנאשם 2 את יתר המתלוננים במכות בגופם. הנאשמים לא שעו לבקשות המתלוננים לחדול ממעשיהם ועזבו רק לאחר שאחת המתלוננות נתנה להם עוד 2000 ₪ במזומן מארנק שהיה ברשותה. על אחד הנאשמים (שהיה בעל עבר פלילי בעבירות אלימות) נגזרו **10 שנות מאסר**. על הנאשם השני שהיה נעדר עבר פלילי נגזרו 6 שנות מאסר ; ע"פ 6277/07 **אלון שימנסקי נ' מדינת ישראל** (21.5.2008) - דובר בנאשמים שהורשעו בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה, שוד בנסיבות מחמירות וכליאת שווא. על

הנאשם נגזרו 7 שנות מאסר בנוסף לתנאי שהופעל של 12 חודשים במצטבר לכך, ועל הנאשמת נגזרו **5 שנות** מאסר בפועל. הנאשמים ערערו על חומרת עונשם והמדינה ערערה על קולת עונשו של הנאשם. עובדות המקרה כפי שנקבעו בהכרעת הדין בבימ"ש המחוזי מתארות ביצוע שוד אלים ואכזרי בביתו של המתלונן שעמו היתה לנאשמים היכרות מוקדמת. צוין כי במהלך הביקור שתו השלושה יחדיו משקאות אלכוהוליים ובהשפעת המשקאות איבד המתלונן את הכרתו. המשיבים קשרו את המתלונן בידיו וברגליו הפשילו את מכנסיו ותחתוניו והרימו את חולצתו. כששב להכרתו כשהוא כפות הכה המשיב בפניו של המתלונן ודרשו מפתח לכספת ומשלא נענו הניחו הנאשמים עיתונים על גופו והציתו אותו. לבסוף ולאחר שהמתלונן מסר את המפתח, נטלו המשיבים 1700 ₪ מהכספת וכן נטלו טלפון נייד שהיה אמצעי התקשורת היחיד של המתלונן. המשיבים נעלו את המתלונן בדירה כשהוא סובל מכוויות בבטנו, במפשעות ובאיבר מינו. המתלונן הצליח רק לאחר שלושה ימים להזעיק עזרה והוא אושפז למשך כחודש ימים ונזקק להשתלות עור באזורי הכוויות. בית המשפט העליון קבע כי בנסיבות האמורות ראוי להחמיר את עונשו של הנאשם באופן שייתן ביטוי לחומרתן של העבירות והעמיד את עונשו של הנאשם על **10 שנות** מאסר לריצוי בפועל, תוך ציון הכלל שערכאת הערעור תמנע ממיצוי עונשו של הנאשם. ערעור הנאשמת נדחה; ת"פ 31852-02-12 **מדינת ישראל נ' ג'יהאד שחאדה** (18.3.2013) - דובר בנאשם ואחרים שקשרו קשר לשדוד קשישה בת כ- 82 שנים. תואר כי הנאשם ושותפיו חדרו לדירת הקשישה בעת שיצאה להשליך אשפה, וכששבה הקשישה לביתה התנפלו עליה הנאשם ויתר השודדים והכו אותה, אחד השודדים חסם את פיה ולחץ בחוזקה עד אשר שיניה התותבות נדחפו לתוך גרונה והיא כמעט נחנקה למוות. השודדים כפתו את ידה של הקשישה באזיקונים, חסמו את פיה בסרט דביק ולאחר מכן נטלו מדירתה סך של 4,000 ₪ במזומן ונמלטו. את הקשישה הותירו כפותה וחבולה ופיה חסום ורק לאחר שהצליחה לקום ולצאת מדירתה שחררו אותה שכניה מכבליה והזעיקו את המשטרה. על הנאשם הושתו **10 שנות מאסר** בגין עבירת השוד; ע"פ 7600/11 **מהנד דיאב נ' מדינת ישראל** (18.3.2013) - בית המשפט העליון דחה ערעורו של המערער על גזר דינו של בית המשפט המחוזי, לפיו הורשע המערער, (שהיה בעל עבר פלילי מכביד) לאחר ניהול הוכחות, בעבירות של שוד בנסיבות מחמירות, החזקת נשק ושהיה בלתי חוקית בישראל, והושתו עליו **9 שנות מאסר**. המערער ואדם נוסף טיפסו על קיר חיצוני של בית דו מפלסי נכנסו למרפסת, עקרו את דלת הרשת ונכנסו למפלס התחתון של הבית. אותה עת שהה בעל הבית (כבן 77 שנים) במפלס התחתון ושמע רעשים, הוא ניגש אל הדלת הפנימית לבדוק זאת, אז הכה אותו המערער במכת אגרוף בפניו. המערער והאחר נכנסו את המפלס העליון של הבית כאשר האחר אוחז בידו של המתלונן והמערער ממשיך להכותו באגרופים בפניו, בהמשך שלף המערער סכין ואיים על המתלונן באמצעותה, תוך דרישה שיגלה להם היכן הכסף והזהב. המערער והאחר הכו את המתלונן ללא הרף ואף איימו על חייו כשהנאשם מצמיד את הסכין שהיתה בידו בחוזקה לצווארו של המתלונן. המערער והאחר נמלטו רק לאחר שנשמע צלצול בפעמון הדלת והמתלונן אמר כי צפויים להגיע אליו שמונה אנשים לפגישה.

פסיקה אליה הפנה ב"כ הנאשם - ת"פ (ת"א) 40043/04 **מדינת ישראל נ' מוטורסקו דנוץ** (7.7.2004) - הנאשם הורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירות שוד וגרם חבלה בכוונה מחמירה ונגזרו עליו **5 שנות מאסר בפועל**. תואר כי עובר לאירוע השוד, פגע הנאשם בנסיעה לאחור ברכבו, בכנף הקדמי שמאלי של רכב המתלונן. הנאשם הציע למתלונן כי ייסע עמו למוסך, לבצע הערכת הנזק אשר נגרם לרכב, וכי ישלם הסכום הדרוש לתיקון, והמתלונן הסכים. שווי הנזק הוערך בכ- 1,000 ₪ אולם הנאשם סירב לשלם. הנאשם הוביל את המתלונן למקום שנחזה להיות משרדו לאחר שהציע לו בכזב שהשניים יחזרו למשרדו בבני ברק ושם ימסור לו את מסמכי ביטוח הרכב. במקום הנ"ל - תקף הנאשם את המתלונן, בהכותו את המתלונן פעמים רבות בפניו באמצעות אגרופיו. כתוצאה מכך התמוטט המתלונן, נפל על הרצפה, והנאשם המשיך ובעט בו באזור הצלעות עד אשר איבד המתלונן הכרתו. בהמשך למעשים אלה גנב הנאשם מהמתלונן פנקס שיקים, תעודת זהות, רישיון נהיגה, מסמכים וכסף ונמלט מן המקום. המתלונן הובהל לבית החולים ואושפז למשך

ארבעה ימים. ; ע"פ 4641/12 פלוני נ' **מדינת ישראל** (20.11.2013) - דובר בערעור על גזר דין במסגרתו הושתו על המערער 5 שנות מאסר בגין הרשעתו, לאחר ניהול הוכחות, בעבירות של תקיפה בנסיבות מחמירות וחבלה בכוונה מחמירה. תואר כי על רקע עימות קודם בין הנאשם לנתקפים על ידו, הגיעו הנאשם ושניים נוספים למקום מגוריהם הכו ובעטו במתלונן, אז דקר הנאשם את המתלונן בסכין מספר פעמים בחזה, בבטן, בזרוע ובירך. בעקבות הפציעות המתלונן נותח ונזקק לאשפוז בן 8 ימים. בית המשפט העליון הפחית מעונשו של הנאשם והעמידו על **4 שנות מאסר**, וזאת בין היתר לאור גילו, 18.5 שנים, ולאור החלמת המתלונן. ; ע"פ 4995/11 **אלי חן נ' מדינת ישראל** (6.5.2012) - דובר בערעור במסגרתו נגזרו על המערער, בין היתר, **4 שנות מאסר בפועל** בנוסף להפעלת תנאי של 8 חודשי מאסר במצטבר. הנאשם הודה והורשע במסגרת הסדר טיעון בעבירות של חבלה מחמירה, נשיאת נשק וירי באזור מגורים. תואר כי המערער אשר ראה את הנפגע, עמו הוא היה מסוכסך, סמוך לביתו, קילל אותו החל לרדוף אחריו וירה לעברו מספר יריות. ערעור הנאשם על עונשו נדחה בבית המשפט העליון; ע"פ 10662/06 **אלכסי גריצנקו נ' מדינת ישראל** (7.8.2007) - המערער הורשע על פי הודאתו בעבירה של גרימת חבלה בכוונה מחמירה והושתו עליו, בין היתר, **3.5 שנות מאסר בפועל**. תואר כי המערער, שהיה בעת האירוע חייל בשירות צבאי, הגיע במהלך ערב האירוע למסיבה שם ביקש לחזק את קשריו עם ידידתו. המתלונן אשר חשד כי המערער מנהל קשר רומנטי עם אותה ידידה הגיע למקום ולאחר חילופי דברים שהתנהלו בין השלושה ירה המערער בנשקו הצבאי באוויר ולאחר מכן ירה לעבר המתלונן שנפגע בעכוזו ונזקק לטיפול רפואי. בית המשפט העליון דחה הערעור על העונש.

כידוע, קובע תיקון 113 לחוק העונשין מנגנון תלת שלבי לגזירת העונש. בשלב הראשון יש לקבוע אם העבירות בהן הורשע הנאשם מהוות אירוע אחד או שמא מספר אירועים, אשר בגין כל אחד מהם יש לקבוע מתחם ענישה הולם, עצמאי ונפרד (סעיף 40 יג' לחוק העונשין). בשלב השני, יש לקבוע את מתחם הענישה ההולם בגין כל אירוע (סעיף 40 גא) (לחוק) ובשלב השלישי - לגזור את עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש כפי שנקבע.

בענייננו, הורשע הנאשם במספר עבירות אשר בוצעו בביתה של המתלוננת בסמיכות ובאותה ההזדמנות. משכך, יהיה מקום לקבוע כי מדובר באירוע אחד אשר ייקבע לו מתחם ענישה אחד. (ע"פ 4910/13 **ג'אבר נ' מדינת ישראל** (מיום 29.10.14).

קביעת מתחם העונש ההולם - בהתאם למעשים המתוארים בכתב האישום המתוקן שבו הודה הנאשם, הורשע הנאשם בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה ושוד בנסיבות מחמירות. בנסיבות ביצוע העבירה על ידי הנאשם כמפורט לעיל, אנו קובעים כי מתחם העונש ההולם יעמוד אפוא על בין 6-10 שנות מאסר בפועל.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40א לחוק) -

כאמור, מדובר בנאשם צעיר כבן 26, נעדר עבר פלילי אשר מצוי במעצר ראשון בחייו עקב מעשיו במסגרת התיק. הבאנו בחשבון, לזכותו של הנאשם, בעת גזירת העונש, כי הנאשם הודה במסגרת הסדר הטיעון בעובדות כתב האישום המתוקן וכן הביע חרטה על מעשיו. יצוין לעניין זה כי הסדר הטיעון נחתם לאחר שמיעת עדותה של המתלוננת, והוא לא חסך את העדות. יחד עם זאת הסדר הטיעון המתוקן כפי שנחתם אינו רחוק בנוסחו מתשובת הנאשם לאישום, ולכן משקלה של ההודיה צריך להיות כמעט כמשקלה של הודיה שניתנה כבר בשלבים הראשונים של ניהול התיק.

זאת ועוד, כעולה מתסקיר שירות המבחן, מדובר בנאשם שגדל בנסיבות חיים לא פשוטות בעל מאפיינים ילדותיים שחווה

חוויות של דחיה לאורך השנים. כפי האמור בתסקיר הנאשם גדל והתפתח במשפחה שהתקשתה לשמש בעבורו גורם תומך ומסייע, בה חווה אלימות לאורך כל שנות התפתחותו. בנוסף, הנאשם גדל בחוויה של חוסר ביטחון ודחייה. יוער כי הנאשם ביקש להשתלב בתכנית גמילה אך בקשתו נדחתה.

יחד עם זאת, כפי שעלה מהתסקיר, הנאשם תר בילדותו אחר קבוצת השתייכות שתהווה עבורו הגנה, וחבר לנערים בוגרים ממנו ואף החל לעשן סיגריות בגיל צעיר מאוד, בהיותו כבן 10 בלבד. הנאשם החל לצרוך סמים על בסיס קבוע מגיל 16.

הרושם מן הנאשם כעולה מתסקיר שירות המבחן הוא כי מגיל צעיר התקשה הנאשם לעמוד בגבולות ולקבל סמכות כפי שבא לידי ביטוי בהתנהלותו במסגרת החינוכית וכי מדובר באדם המרוכז בעצמו ובצרכיו, הפועל למען לסיפוק צרכיו המידיים תוך קושי לראות את פגיעתו באחר, אף בדיעבד.

נוסף על כך, לא ניתן להתעלם מתיאורו של הנאשם בתסקיר שירות המבחן כבעל מאפיינים אימפולסיביים ואלימים אשר מתקשה לחוש אמפתיה כלפי האחר ואשר מתקשה ליצור ולשמר מערכות יחסים. יובהר כי בסופו של יום המליץ שירות המבחן על ענישה מרתיע במסגרת מאסר וגם עובדה זו תעמוד כנגד הנאשם בעת בחינת העונש שיוטל עליו.

לאור כל אלה, אנו סבורים כי עונשו של הנאשם ראוי שיהיה בחלק התחתון של המתחם אך לא לגמרי בתחתיתו. על כן אנו גוזרים על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 7 שנות מאסר לריצוי בפועל שמנינים מיום מעצרו של הנאשם.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר, והתנאי הוא שלא יעבור עבירת אלימות ורכוש מסוג פשע.

ג. בשל הפגיעה המוחשית באורח חייה של המתלוננת, והיזקקותה לטיפול רגשי - פיצוי למתלוננת בסך של ₪ 60,000 שישולם למתלוננת ב-30 תשלומים חודשיים שווים, החל מיום 1.5.2020.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, י"ז טבת תש"פ, 14 ינואר 2020, במעמד עו"ד מרב עמר מפמ"ד, עו"ד מ. לחן והנאשם.

אריאל חזק, שופט

אלון אינפלד, שופט

אריאל ואגו, שופט בכיר
אב"ד